

UDDANNELSESPOLITISK UDSPIL - FRIE GRØNNE

Vision, mål og konkrete forslag

VISION

Frie Grønnes vision er at give størst mulig frihed til den enkelte børnehave, folkeskole, ungdomsuddannelse, universitet og efteruddannelse til at træffe væsentlige beslutninger om institutionens rammer og dagligdag.

Skole og uddannelse er en værdi i sig selv og bør frigøres fra vores besættelse af at bedømme og måle præstationer. Vi ønsker at dannelse skal være målet - et mål, vi aldrig bliver færdige med at stræbe mod. Drivkraften i denne stræben bør være glæde og nysgerrighed - hos såvel børn som voksne. Hvis man fratager alle parter denne glæde, forvandler vi skole og uddannelse til en kollektiv lidelse, der kun tilfredsstillende ydre krav og præstationspres. I Frie Grønne mener vi det er på tide, at man lader glæden ved læring blive den bærende kraft.

Vi har været vidne til mange besparelser og alt for mange reformer, som har været med til at forringe vores uddannelser. Vi må bestræbe os på at bryde med den neoliberale ideologi, som har gennemsyret vores samfund og økonomiske politik de seneste årtier. I dag er vores uddannelsessystem blevet så styret af økonomisk og kvantitativ tænkning, at vores uddannelser er blevet præstations- frem for læringsorienteret, hvilket bl.a. kommer til udtryk med de mange karakterer og test og en fremherskende præstationskultur, der påvirker børn og unges mentale sundhed negativt.

Derfor ønsker vi et opgør med de nationale test i folkeskolen og et fleksibelt uddannelsessystem med størst mulig frihed i undervisningsplanlægningen, hvor der tages hensyn til den enkelte elevs forudsætninger og udviklingsmuligheder. Og hvor den enkelte lærer og underviser har en væsentlig grad af frihed til at tilrettelægge undervisningen.

Vi ønsker et uddannelsessystem med plads til forskellighed, hvor der er plads til alle uanset ens baggrund, herunder at etniske minoriteter og LGBT-personer, føler sig inkluderet. Undervisningen skal være normkritisk med fokus på at skabe lige inddragelses- og deltagelsesmuligheder. Boglege og ikke-boglege uddannelser skal i højere grad sidestilles, så håndværksmæssige kundskaber og kreativ tænkning næres, udfordres og udvikles.

Der er brug for mindre fokus på karakterer og hurtig gennemførelse, hvilket kun skruer op for præstationspresset, så der i stedet kan være mere fokus på dannelse og hvordan man uddanner unge til at være medskabere af et bæredygtigt demokratisk samfund. Elever og studerende skal tænke på at lære i stedet for at tænke på tal, og der skal være mere fokus på personlig dannelse og udvikling, så uddannelse ikke kun kommer til at handle om faglig viden.

Der skal være alternative optagelsesmetoder på de videregående uddannelser, så studerende f.eks. kan udvælges via optagelsessamtaler og relevante tests i stedet for udelukkende på baggrund af karakterer og karaktergennemsnit.

Frie Grønne ønsker et uddannelsessystem, der gennemgående fremmer børns og unge menneskers evne til kritisk at kunne forholde sig til ikke bare validiteten af argumenter, de bliver præsenteret for, men også de underliggende præmisser og forudindtagelser. Det er en væsentlig bestræbelse i forhold til at fremme befolkningens evne til kritisk stillingtagen, at øge den enkelte borgers muligheder for aktiv deltagelse i de demokratiske processer samt at forholde sig kritisk til blandt andet mediernes fremstilling af, hvad der finder sted i verden.

Byggeri og renovering

Når der bygges og/ eller renoveres i forbindelse med uddannelsesinstitutioner (og offentlige institutioner i det hele taget) ønsker Frie Grønne en større betænkning af selve bygningernes indflydelse på det omkringliggende område, på biodiversitet og en bestræbelse på i alle henseender at nedbringe bygningens negative aftryk. Det vil sige, at man gør alt for at minimere bygningens CO2-aftryk og indtænke den i en mulig positiv retning for det omkringliggende miljø (f.eks. vækst på mure og tage, optimering af energiforbrug og nytænkning i forhold til varmekilder). Frie Grønne går altid ind for renovering frem for nybyggeri, da det er mindre klimabelastende.

MÅL

- 1. Opgør med præstationskulturen:** Mindre fokus på test og karakterer, mere fokus på læring, trivsel og dannelse.
- 2. Frihed til institutionerne:** Uddannelsesinstitutionerne skal have større autonomi til at fastlægge rammer og prioriteter i tæt dialog med elever, studerende og det omgivende samfund.
- 3. Lighed og inklusion:** Alle uddannelsesveje – boglige, kreative og praksisfaglige – skal anerkendes og sidestilles, og der skal være plads til alle uanset baggrund.
- 4. Bæredygtig og demokratisk dannelse:** Uddannelserne skal klæde kommende generationer på til at skabe en bæredygtig fremtid og deltage aktivt i demokratiet.
- 5. Investering i uddannelse:** Der skal tilføres ressourcer til at sikre små klassekvotienter, flere lærere og bedre undervisningsmaterialer for at løfte kvaliteten i uddannelsen.
- 6. Grønne institutioner - fra vuggestue til universitet:** Alle institutioner skal inden 2035 være CO2-neutrale. Institutioner skal styrke biodiversiteten ved at bevare og udvide grønne områder, så både bygninger og udendørsarealer bidrager til øget biodiversitet.

Dagtilbud og børnehaver

Frie Grønne vil sikre alle børn en god start på livet ved at prioritere høj kvalitet i dagtilbud og børnehaver. Vi ser børnehaven som en vigtig ramme for børns trivsel, udvikling og læring, hvor legen og nysgerrigheden skal være i centrum. Vores politik på dagtilbudsområdet fokuserer på at skabe inkluderende miljøer med plads til forskellighed og med vægt på børns behov og interesser.

Vision: Dagtilbud og børnehaver skal danne fundamentet for trivsel, glæde og læring. Børns udvikling skal styrkes gennem leg, fællesskab og kreativitet, hvor omsorg, bæredygtighed og forskellighed bliver nøgleelementer.

Mål:

1. **Højere kvalitet og bedre normeringer:** Færre børn per voksen skal sikre trygge relationer, nærvær og bedre mulighed for læring gennem leg.
2. **Frihed og tillid til pædagogerne:** Større selvbestemmelse til dagtilbud om indhold og pædagogiske metoder.
3. **Inklusion og lige muligheder:** Børn skal mødes med forståelse og støtte, uanset baggrund eller særlige behov. Basispladsordningen skal bevares og der skal sikres langt hurtigere visitering, da alt for mange børn ikke får den nødvendige hjælp i tide. Støtten skal være tilgængelig, når behovet opstår - også uden der er sat en diagnose.
4. **Bæredygtige institutioner:** Dagtilbud skal bidrage til en grønnere fremtid gennem klimavenlige løsninger og naturpædagogik.
5. **Fokus på leg og dannelse:** Frie Grønne ønsker et opgør med skolegørelse af børnehaven, hvor nysgerrighed, kreativitet og social læring sættes først.

Konkrete forslag:

1. **Bedre normeringer:** Indfør maksimalt tre børn per voksen i vuggestuen og seks børn per voksen i børnehaven. Personalet skal være uddannet.
2. **Bæredygtige dagtilbud:** Gør alle dagtilbud CO2-neutrale inden 2035 med fokus på energieffektivisering, grønne legepladser og vegetarisk mad.
3. **Styrket inklusion:** Flere ressourcer til at støtte børn med særlige behov og skabe inkluderende fællesskaber. Hurtigere og mere effektiv visitering.
4. **Pædagogisk frihed:** Mindre bureaukrati og mere frihed til at planlægge det pædagogiske indhold baseret på børnenes behov.
5. **Fokus på leg og trivsel:** Stop skoleforberedelse i børnehaven og priorité leg og social læring. Støt skovbørnehaver og aktiviteter som udflugter i naturen. Styrk indsatsen for skoleudsættelse, når det gavner børnenes trivsel og udvikling.
6. **Øget forældreinvolvering:** Styrk samarbejdet med forældre for at sikre et helhedsorienteret syn på børnenes trivsel.

7. **Efteruddannelse:** Invester i løbende efteruddannelse af pædagogisk personale med fokus på bæredygtighed, inklusion, moderne pædagogik og at identificere og adressere bagvedliggende årsager til børns mistrivsel. Efteruddannelse bør være obligatorisk for at sikre en høj faglig standard og tidlig indsats.

Frie Grønne ønsker at styrke dagtilbud som bæredygtige og inkluderende rammer for børns tidlige dannelse, hvor glæden ved at udforske, lære og lege er drivkraften.

Folkeskolen

Det er tid til reelt at prioritere uddannelse og investere i børns og unges fremtid. Det kræver modige beslutninger, der fremmer trivsel, dannelse og læring på alle niveauer i grundskolen.

Vision: En skole, der skaber læringsglæde, inklusion og trivsel for alle.

Mål:

1. **Opgør med præstationskulturen - erstat karakterer med feedback**

Karakterer, test og præstationskultur skaber unødigt pres og et ensidigt fokus på præstation frem for læring. Der bør i stedet indføres feedbackmodeller som formativ evaluering og individuel feedback, der understøtter proces, læring og personlig udvikling. Det vil fremme et læringsmiljø, hvor eleverne oplever mening og glæde ved at lære, og hvor trivsel og mental sundhed prioriteres højt.

2. **Mere frihed til den enkelte skole**

Der skal gives større frihed til den enkelte skole til selv at tilrettelægge undervisningen og prioritere ressourcerne. Mindre bureaukrati og mere tillid vil give fleksibilitet til at skabe læringsmiljøer, der matcher lokale behov og styrker den enkelte elevs muligheder.

3. **Bedre inklusion, dannelse og lokal forankring**

Vi vil styrke samarbejdet mellem skoler og lokalsamfund for at fremme både læring og trivsel. Elevorganisationer som Danske Skoleelever og andre relevante aktører skal have reel indflydelse på beslutninger på skoleområdet - både lokalt, kommunalt og nationalt. Vi ønsker et styrket fokus på inkluderende læringsmiljøer gennem modeller som to-lærer-systemer og inspiration fra NEST-klasser, der understøtter alle elevers udvikling og trivsel.

4. **Styrk specialtilbuddene**

Vi ønsker flere ressourcer til specialundervisning, så kommunerne kan tilbyde tilstrækkelig støtte til elever med særlige behov, både i almenundervisningen og i specialklasser. Der skal igen etableres flere specialskoler med små elevgrupper og højt kvalificeret personale, der kan skabe trygge og motiverende rammer for elever med særlige udfordringer.

5. **Styrk folkeskolen**

Folkeskolen skal igen være et naturligt valg for alle familier. En stigende andel af børn sendes i fri- eller privatskoler, hvilket risikerer at skabe en opdeling mellem A- og B-skoler, da det primært er forældre til børn fra velstillede hjem, der vælger folkeskolen fra. Både folkeskoler, fri- og privatskoler er med til at styrke elevernes læring, alsidige udvikling og demokratiske dannelse. Vi ønsker at styrke folkeskolen gennem øget lokal frihed, flere ressourcer og fokus på høj kvalitet i undervisningen, så den forbliver en blandet og inkluderende institution, hvor alle børn møder mangfoldighed.

6. Bedre overgange til ungdomsuddannelser

Overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelser skal forbedres gennem tættere samarbejde mellem skoler, uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet. Eleverne skal have mere støtte i overgangsfasen for at sikre en vellykket start på ungdomsuddannelserne og for at reducere frafald.

7. Undervisningsdifferentiering

Vi ønsker en folkeskole, der tilpasser undervisningen til den enkelte elevs behov, niveau og interesser. Differentieret undervisning er en vigtig del af den inkluderende skole, og et skridt på vejen til en folkeskole, der er for alle. Det skaber et mere inkluderende undervisningsmiljø, der gør det muligt for alle elever at føle sig set, hørt og udfordret på deres eget niveau, og hvor eleverne oplever glæde og succes ved læring, hvilket forebygger frafald og mobning. Derfor mener vi, at kommunerne skal prioritere investering i undervisningsdifferentiering på landets skoler og afsætte ressourcer til at give lærerne redskaber og tid til at tilpasse undervisningen.

1. Styrkelse af kritisk tænkning, empati og ansvarsfølelse

Vi ønsker at udvikle elevernes evne til at tænke kritisk, handle med empati og tage ansvar for deres handlinger og omverden. Dette er afgørende for at skabe en generation af samfundsborgere, der er reflekterede, engagerede og ansvarlige.

Konkrete forslag:

- 1. Afskaffelse af nationale test og karakterer i folkeskolen:** Erstat nationale tests og karakterer med feedbackmodeller, der understøtter proces, læring og personlig udvikling. Dette vil skabe et miljø, hvor elevernes trivsel og læringsglæde prioriteres frem for præstation.
- 2. Bevar og styrk 10. klasse:** 10. klasse spiller en vigtig rolle i at udvikle elevernes personlige, sociale og faglige kompetencer. Det er et vigtigt skoleår, der letter præstationspresset og samtidig klæder unge bedre på til videre uddannelse. For unge fra lavindkomstfamilier og elever med særlige behov skal der sikres adgang til 10. klasse på efterskole gennem øget økonomisk støtte.
- 3. Ny folkeskolelov:** De mange reformer og besparelser på uddannelsesområdet har ført til større arbejdspress og stress for både elever og lærere, og forringet kvaliteten af undervisningen. Der skal udarbejdes en ny og grundig gennemarbejdet folkeskolelov baseret på inddragelse af lærere, elever, forskere, interesseorganisationer og andre eksperter, og der skal fokuseres på mindre bureaukrati, øget lokal frihed og bedre muligheder for inklusion.

4. **Gen-prioritering af specialområdet:** Vi ønsker at specialskolerne igen prioriteres og enten kommer under regionerne eller staten. Børn som har store fysiske og/eller mentale udfordringer har ret til den professionelle hjælp, som deres handicap kræver, og hjælpen skal sikres uden, at økonomiske hensyn står i vejen for deres behov.
5. **Fokus på dannelse i folkeskolen:** Folkeskolen skal være fundamentet for elevernes dannelse. Dette indebærer fokus på demokratisk dannelse; bæredygtig dannelse (undervisning i klimaforståelse og ansvarlig brug af ressourcer); naturdannelse (udforskning af naturen som en del af elevernes hverdag); kulturel dannelse; økonomisk dannelse; digital og teknologisk dannelse (fokus på ansvarlig digital adfærd); samt basale færdigheder (f.eks. madkundskab).
6. **Vegetarisk mad på alle landets folkeskoler:** Der skal indføres gratis, sund og vegetarisk skolemad på alle folkeskoler til alle elever. Det fremmer læring og trivsel, og sikrer lige adgang til ernæring og mindsker ulighed. Desuden skal mad på skolen til personalet og til møder ligeledes være vegetarisk.
7. **Grønne skoler:** Alle skoler skal udarbejde en handlingsplan for, hvordan de bliver CO2-neutrale inden 2035. Dette omfatter en overgang til vedvarende energikilder, energieffektivisering, affaldsreduktion og klimavenlige transportmuligheder. Der skal desuden laves en strategi for at fremme biodiversitet f.eks. gennem etablering af skolehaver, insekthoteller og græsarealer.
8. **Mere praksisfaglig- og virkelighedsnær undervisning:** Der skal være en stærkere kobling mellem teoretisk viden og den virkelige verden så eleverne oplever, hvordan det, de lærer har en konkret forbindelse til og relevans for deres hverdag. Det kan f.eks. ske gennem samarbejde med lokalsamfundet og projektorienteret undervisning med en højere grad af sidestilling mellem praktisk og teoretisk undervisning.
9. **Bredere bestyrelser i folkeskolen:** Skolebestyrelser skal sammensættes med repræsentanter fra f.eks. frivillige foreninger, erhvervsliv og andre aktører i lokalområdet. Det skaber en stærkere lokal forankring og bedre beslutningsgrundlag.
10. **Styrk elevdemokratiet:** Elevråd skal styrkes, så eleverne bliver inddraget og får medindflydelse på undervisningens indhold, form og målsætninger. Dette lærer dem at tage ansvar og engagere sig som demokratiske borgere.
11. **Indfør valgret fra 16 år:** Unge skal have mulighed for at stemme fra de fylder 16 år. Det vil øge deres demokratiske interesse og engagement, hvilket vil bidrage til, at eleverne ser demokratiet som en del af deres hverdag, når de forlader grundskolen. At give valgret fra man fylder 16 år vil også styrke demokratiet ved at engagere unge tidligere i politiske processer og fremme deres aktive deltagelse i samfundsdebatten.
1. **Sæt menneskerettighederne på skoleskemaet:** Alle elever skal undervises i menneskerettigheder som en fast del af undervisningen. Dette skal inkludere temaer som ligestilling, social retfærdighed, globale udfordringer og bæredygtighed og hvordan disse emner knytter sig til elevernes hverdag. Undervisningen skal fremme

en forståelse for både deres egne rettigheder og deres ansvar i forhold til andre mennesker og fællesskaber.

Ungdomsuddannelser

I Frie Grønne arbejder vi for et uddannelsessystem, der styrker unges muligheder for at trives, udfolde deres potentiale, og hvor valget af ungdomsuddannelse er frit og baseret på den enkeltes interesser, samtidig med at alle uddannelsesveje og erhverv respekteres og værdsættes lige højt.

Vision: Styrk unges muligheder for frit at vælge deres uddannelsesvej og trives i deres valg.

Mål:

- 1. Fremme ligestilling mellem gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser:** Frie Grønne vil arbejde for, at alle uddannelsesretninger betragtes som ligestillede og vigtige bidrag til samfundet.
- 2. Giv elever frihed til at vælge deres vej uden pres fra karakterer eller hurtige gennemførelstider:** Frie Grønne ønsker at give unge frihed til at vælge uddannelse uden pres.
- 3. Styrk erhvervsuddannelserne som attraktive uddannelsesveje:** Frie Grønne ønsker at investere i en markant styrkelse af erhvervsuddannelsernes prestige og kvalitet, så flere unge ser det som en attraktiv vej at uddanne sig.
- 4. Større frihed til uddannelsesinstitutionerne:** Frie Grønne foreslår, at ungdomsuddannelserne skal have øget autonomi til at skabe det bedste mulige læringsmiljø, der passer til deres elever og lokale forhold.

Konkrete forslag:

- 1. Alternative optagelsesmetoder:** Indfør optagelsessamtaler og evt. relevante prøver som alternativer til karaktergennemsnit på gymnasiale uddannelser.
- 2. Færre karakterer, mere feedback:** Frie Grønne ønsker at erstatte test og karakterer med alternative evalueringsformer som formativ evaluering, hvor elevernes læring og udvikling vægtes højere end det endelige resultat. Ved at mindske karakter- og præstationspresset fremmes et mere inkluderende og sundt læringsmiljø, hvor unge kan fokusere på at lære i stedet for blot at præstere.
- 3. Styrk erhvervsuddannelserne:** Vi vil sikre, at erhvervsuddannelser får samme anerkendelse som gymnasiale uddannelser, så håndværk og praksisfaglige kompetencer styrkes i folkeskolen og ses som ligestillede med akademiske kvalifikationer.

4. **Styrk Forberedende Grunduddannelse (FGU):** FGU-institutionerne skal tilføres flere ressourcer, så de kan tilbyde stærkere støtte til de unge, både fagligt og socialt. Opmærksomheden omkring skal øges som et vigtigt tilbud for unge, der har brug for en ekstra vej ind i uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet.
1. **Bevar og styrk HF:** Frie Grønne ønsker at bevare HF som en vigtig og inkluderende uddannelsesvej, der giver mulighed for at fortsætte til videregående uddannelse eller skifte retning, uanset hvilken vej man tidligere har valgt.
2. **Vegetarisk mad på alle landets erhvervs- og ungdomsuddannelser:** Der skal indføres sund og vegetarisk kantinemad på alle ungdomsuddannelser til alle elever. Det fremmer læring og trivsel, og sikrer lige adgang til ernæring og mindsker ulighed. Desuden skal mad på skolen til personalet, møder og konferencer ligeledes være vegetarisk.
3. **Grønne erhvervs- og ungdomsuddannelser:** Alle skoler skal udarbejde en handlingsplan for, hvordan de bliver CO2-neutrale inden 2035. Dette omfatter en overgang til vedvarende energikilder, energieffektivisering, affaldsreduktion og udvikling en strategi for at reducere biltransport blandt elever og ansatte f.eks. ved at fremme cyklisme og offentlig transport samt begrænse parkeringsmulighederne ved ungdomsuddannelser. Der skal desuden laves en strategi for at fremme biodiversitet.

Videregående uddannelser og forskning

I Frie Grønne ønsker vi grundlæggende at gøre op med den kultur, der er så forhoppet på at detailstyre undervisningen - både dens struktur og dens indhold. Vi mener, det er på tide, at man giver de forskellige undervisningsinstitutioner plads til at finde frem til undervisningsformer, der nærer de studerende og elevernes nysgerrighed og glæde ved at lære. En sådan glæde skaber gladere og mere selvstændigt tænkende mennesker.

Når man har afsluttet universiteternes tid som selvejende institutioner og gjort op med læringsmål og andre unyttige restriktioner i undervisningsøjemed, skal de videregående uddannelser have lov til at klare sig selv i en rum tid, *uden flere reformer*. De er blevet kvalt i reformer gennem de sidste to årtier.

Vision: Universiteterne skal være frie, demokratiske og dannelsesorienterede kraftcentre for uafhængig undervisning og forskning, der skaber viden, styrker samfundet, bæredygtigheden og den demokratiske udvikling.

Mål:

1. **Frie og demokratiske universiteter:** Universiteterne skal genskabes som selvstændige institutioner, hvor forskning og undervisning udvikles på faglige og samfundsmæssige præmisser uden politisk detailstyring. Den interne demokratiske struktur skal styrkes ved at inddrage forskere, undervisere, studerende og øvrige

ansatte i beslutningsprocesserne, så universiteterne kan ledes med fokus på faglighed, mangfoldighed og medbestemmelse.

2. **Fokus på uafhængig forskning:** Universiteter skal have bedre finansiering til uafhængig grundforskning, der ikke er afhængig af private midler eller kortsigtede politiske prioriteringer. Prioritér forskning, der adresserer samfundets største udfordringer, herunder klimakrisen, social retfærdighed og bæredygtig udvikling.
3. **Mindre detailstyring og læringsmål:** Fjern rigide læringsmål og centraliseret styring, der begrænser undervisernes frihed og kreativitet. Giv universiteterne mulighed for at skræddersy uddannelser og undervisningsformer, der tilpasses både den faglige udvikling og de studerendes behov.
4. **Styrk de studerendes økonomiske vilkår:** Forhøj SU'en, så den bedre dækker de studerendes leveomkostninger og sikrer lige adgang til videregående uddannelser, uanset baggrund. Afskaf begrænsninger som fremdriftsreformen og maksimale studietider, så studerende får frihed til at fordybe sig i deres studier uden økonomisk eller administrativt pres.
5. **Dannelse og samfundsansvar i centrum:** Universiteterne skal ikke alene levere specialiseret faglig viden, men også uddanne studerende til at blive kritiske, demokratiske borgere, der kan tage aktiv del i samfundet. Skab plads til tværfaglige samarbejder og styrk dannelsesorienterede fag, der bidrager til helhedsforståelse og globalt udsyn.

Konkrete forslag:

1. **Opgør med selvejende universiteter:** Universiteterne skal igen være statslige institutioner, hvor demokrati og fri forskning prioriteres.
2. **Forskning og undervisning som kerneopgaver:** Løft undervisningens status på lige fod med forskning, og begræns brugen af eksterne lektorer i faste fag.
3. **Styrk SU'en:** Lad SU følge inflationen og vurdér udvidelse til flere uddannelser, der ikke på nuværende tidspunkt er SU-berettiget.
4. **Afskaf fremdriftsreformen:** Frie Grønne ønsker at afskaffe fremdriftsreformen, som tvinger de studerende til at komme i gang og gennemføre deres uddannelse hurtigst muligt. Reformen skaber et unødigt pres og forringer de studerendes mulighed for at fordybe sig i deres fag eller tage relevante studiejob og relevante praktikforløb. Når studerende ikke har tid til at fordybe sig, falder kvaliteten af både undervisningsmiljø og læringsudbytte.
5. **Afskaf kandidatreformen:** Frie Grønne ønsker at afskaffe kandidatreformen, der betyder, at man vil indføre kortere kandidatuddannelser på 75 ECTS-point. Det vil betyde lavere kvalitet og mindre tid til fordybelse på uddannelserne, A- og B-hold i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet, øget præstationspres og stigende mistrivsel, og lavere social mobilitet i uddannelsessystemet.

6. **Begræns reformer:** Universiteterne skal have arbejdsro uden flere reformer de næste 10 år.
7. **Vegetarisk mad på alle landets universiteter:** Der skal indføres sund og vegetarisk kantinemad på alle videregående uddannelser til alle studerende. Desuden skal mad på universiteter til ansatte, ved møder og konferencer ligeledes være vegetarisk.
8. **Grønne videregående uddannelser:** Alle universiteter skal udarbejde en handlingsplan for, hvordan de bliver CO₂-neutrale inden 2035. Dette omfatter en overgang til vedvarende energikilder, energieffektivisering, affaldsreduktion og en strategi for at reducere biltransport blandt studerende og ansatte, f.eks. ved at fremme cyklisme og offentlig transport samt begrænse parkeringsmulighederne ved universitetet. Der skal desuden laves en strategi for at fremme biodiversitet.
9. **Studieophold i udlandet:** Øg fokus på udlandsophold for at fremme international forståelse og læring.

Økonomi: Hvordan finansieres Frie Grønnes uddannelsespolitiske udspil?

Frie Grønnes uddannelsespolitiske udspil kræver en væsentlig økonomisk prioritering af uddannelsesområdet. Finansieringen af de foreslåede initiativer skal sikres gennem en række målrettede tiltag, der både omfordeler eksisterende midler og skaber nye finansieringskilder.

1. **Øget prioritering af uddannelse i finansloven:** En del af finansieringen vil komme gennem en strategisk omprioritering af statens budget, hvor midler omfordeles fra mindre bæredygtige eller lavere prioriterede områder som fossile subsidier, forsvarsudgifter eller ineffektive erhvervsstøtteordninger til uddannelse og dannelse.
2. **Skattereformer for øget lighed:** Frie Grønne foreslår skattereformer, herunder højere beskatning af formuer, kapitalindkomst og multinationale selskaber. Disse reformer vil øge de offentlige indtægter og sikre finansiering af tiltag som gratis skolemad, styrket SU og flere ressourcer til undervisning og inklusion.
3. **Grøn omstilling og omlægning af økonomien:** En del af midlerne kan findes ved at investere i grøn omstilling, der skaber økonomisk råderum gennem nye arbejdspladser og teknologiske løsninger. Dette inkluderer at øremærke en del af midlerne fra CO₂-afgifter til uddannelsesinitiativer.
4. **Effektivisering og omstilling:** Afskaffelse af unødvendige tests og bureaukrati i uddannelsessystemet vil frigøre ressourcer, som kan geninvesteres i lærernes tid og undervisningskvaliteten.
5. **Fonde og partnerskaber:** Samarbejder med civilsamfundet og fonde kan understøtte visse initiativer, eksempelvis bæredygtige skolemadsordninger eller grøn omstilling af universiteterne. Disse partnerskaber kan reducere det direkte finansieringsbehov fra staten.

Med disse finansieringsstrategier sigter Frie Grønne mod at realisere vores vision om et inkluderende, bæredygtigt og dannelsesfokuseret uddannelsessystem uden at øge den økonomiske ulighed i samfundet. Investeringen skal ses som en langsigtet prioritering, der vil styrke både det sociale og økonomiske fundament i Danmark.